

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

Novorozenecké oddělení

detske@nemorako.cz

STD 2/2019

INFORMOVANÝ SOUHLAS ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE S POSKYTNUTÍM ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB A PROVEDENÍM ZDRAVOTNÍCH VÝKONŮ

Informovaný souhlas zákonného zástupce s péčí o novorozence

Vážený rodiče,

rozhodli jste se přivést Vaše dítě na svět v Masarykově nemocnici Rakovník, tento dokument by Vám měl poskytnout informace o průběhu ošetření Vašeho novorozeného dítěte a dalším průběhu hospitalizace. Ošetřující lékař Vám sdělí podrobnější informace a zodpoví Vaše případné dotazy.

INFORMACE O NAVRŽENÝCH VÝKONECH

Po narození přebírají novorozence do péče pediatr a dětská sestra. Většina navržených výkonů je preventivního charakteru a jejich účelem je především zamezit možným negativním dopadům na zdraví dítěte. Může se ale stát, že po porodu bude nutné provést i další zdravotní výkony k záchraně života a zdraví dítěte. V případě, že se jedná o neodkladnou či akutní péči a nelze získat souhlas zákonného zástupce bezodkladně, rozhoduje o poskytovaných zdravotních službách lékař. V ostatních případech dává souhlas/nesouhlas s poskytovanými zdravotními službami zákonný zástupce dítěte.

Po porodu:

- je dítě v případě přání rodičů položeno na břicho matky, kde dětská sestra novorozence osuší, dle potřeby odsaje, označí páskou na zápěstí a číslem, dle přání rodičů je možné provést toto ošetření na boxu pro ošetření novorozence
  - **přínos tohoto výkonu:** vytvoření citové vazby mezi matkou a dítětem, usnadnění poporodní adaptace novorozence, usnadnění přísátí a rychlejší nástup laktace, podpora dlouhodobého kojení, novorozenec je po porodu klidnější, vyplavený oxytocin zrychluje zavinutí dělohy a zmírňuje poporodní krvácení
  - **rizika tohoto výkonu:** Z důvodu naplnění dýchacích cest sekretem je nutné dítě uložit tak, aby byla dosažena dobrá průchodnost dýchacích cest. (Jedná se o polohu na boku, nos a ústa jsou volná, tvář dítěte není hluboko zanořena obličejem do vašeho hrudníku či mezi prsa.) Hlava novorozence není příliš předkloněna. V případě

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

nesprávné polohy novorozence může dojít k jeho přidušení, až udušení. Riziko ucpaní dýchacích cest se zvyšuje při pokusech o přisátí k prsu, v prvních dvou hodinách po porodu tedy přikládejte dítě k prsu jen za přítomnosti personálu. V průběhu bondingu věnujte svému dítěti plnou pozornost, v případě, že byste pozornost z jakýchkoli důvodů (např. váš zdravotní stav) nemohla dítěti věnovat či jste zaznamenala nestandardní projevy dítěte (změna barvy, nepravidelnost dýchání apod.), okamžitě kontaktujte personál porodního sálu

- **alternativy tohoto výkonu:** umístění dítěte na observační box
- do spojivkového vaku se dle doporučení České neonatologické společnosti aplikuje Ophtalmo-septonex
  - **přínos tohoto výkonu:** prevence zánětu spojivek
  - **informace o hrozící nemoci:** zánět spojivek u novorozence může mít závažnější průběh než u starších dětí pro nedostatečnou imunitu novorozence, absenci lymfatické tkáně ve spojivce, absenci slz v době porodu, nízkou koncentrací obranných protilátek v slzách novorozence
  - **rizika tohoto výkonu:** u citlivých jedinců zvýšení prokrvení a pálení spojivky
  - **alternativy tohoto výkonu: nejsou**
  - V případě, že si rodiče nepřejí aplikaci Ophtalmo-septonexu, je jim k podpisu předložen negativní revers
- novorozenci se injekčně aplikuje vitamin K
  - **přínos tohoto výkonu:** prevence krvácivé nemoci novorozence
  - **informace o hrozící nemoci:** krvácivá nemoc novorozence z nedostatku vitamínu K
    - charakteristickým znakem je neočekávané krvácení většinou zcela zdravě se jevících novorozenců a kojenců
    - období klinické manifestace sahá od 1. dne do 12. týdne života (časná, klasická a pozdní forma), zcela výjimečně i později
    - příčiny přechodného deficitu vitamínu K jsou multifaktoriální (nedostatečný transplacentární transport, nízký obsah vitamínu K v mateřském mléce a nedostatečná syntéza střevní flory v prvních týdnech života)
    - klinické projevy a rizika jednotlivých forem krvácení
      - **časná forma** se může projevit do 24 hodin po narození a může se projevit jako život ohrožující krvácení, velmi nebezpečnou formou je krvácení do mozku, které může mít i smrtelné následky
      - **klasická forma** (2. – 7. den) se projevuje nejčastěji krvácením z nosu, močového traktu nebo žaludku
      - **pozdní forma** – pokud se krvácení projeví až po 3 měsících
  - **rizika tohoto výkonu:** vyrážka, reakce v místě podání, zánět v místě podání, bolest v místě podání
  - **alternativy tohoto výkonu:** perorální podání vitamínu K ve formě kapiček
    - výhodou je neinvazivní aplikace
    - nevýhodou je nutnost opakování aplikace 1krát týdně po dobu 12 týdnů
    - riziky jsou

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

---

- nedostatečná absorpce v důsledku zvracení novorozence
- pocení, vyrážka
- v případě, že si rodiče nepřejí aplikaci vitamínu K, je jim k podpisu předložen negativní revers
- dětský lékař zhodnotí průběh adaptace, potřebu pomoci při začátku dýchání a celkový zdravotní stav dítěte
- při závažné poruše zdraví dítěte poskytne lékař patřičnou péči na boxu pro první ošetření novorozence
- při fyziologickém nálezu je novorozenec ponechán na porodním boxu/na těle matky, je sledován porodní asistentkou a při poruše zdraví v této době je informována novorozenecá sestra a lékař, kteří doporučí další postup
- v případě nutnosti nepřetržitého monitoringu dítěte je novorozenec přemístěn na observační box novorozeneckého oddělení, kde s ním v případě zájmu může být přítomen některý z rodičů. Rodiče berou na vědomí, že u observačního boxu nemůže z provozních důvodů být umístěno lůžko. Observační box je určen i pro ostatní novorozence, kteří mají observaci ordinovanou lékařem.
- novorozenci se závažnou poruchou adaptace, závažnou vrozenou vadou, předčasně narození nebo s onemocněním jako je infekce, závažná novorozenecá žloutenka musí být v zájmu záchrany života či zdraví převáženi převozovou službou pro novorozence na specializované pracoviště jiných poskytovatelů zdravotních služeb. Rodiče jsou informováni o zdravotním stavu dítěte a o místě, kam je novorozenec transportován.
- Při normálním průběhu adaptace jsou matky a novorozenci ošetřováni v systému rooming in, tj spolu na pokoji. Lékaři pravidelně provádějí vizity a novorozenecá sestry pomáhají při začátku kojení, příkládání, zacvičují matky v péči o novorozence.

V průběhu hospitalizace se sleduje nástup laktace, posuzuje se váhová křivka novorozence a průběh novorozenecá žloutenky.

- Novorozenecá žloutenka je: vůbec nejčastější zdravotní komplikace, kterou prodělá až 50 % čerstvých novorozenců.
  - vzniká rozpadem červených krvinek, kterých je v krvi novorozence přebytek ještě z v nitroděložního vývoje. Z rozpadlých červených krvinek se uvolňuje žluté barvivo, které vyvolává typické příznaky. Bilirubin má žlutou barvu a za normálních okolností je vylučován játry. Játra však nejsou u novorozence ještě dokonale vyvinuta a nestačí bilirubin zpracovávat. Barvivo se následně ukládá do tělních tkání a vyvolává u novorozence typické příznaky - žluté zbarvení kůže a sliznic, např . očního bělma.

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

- vzácnou formou novorozenecké žloutenky je tzv. hemolytická nemoc. Má stejné příznaky, ale je o něco závažnější. Vyvolává ji neshoda v tzv. Rh – faktoru v krevních skupinách matky a dítěte, kdy je matka Rh-negativní a dítě Rh-pozitivní. Krvinky plodu jsou v takovém případě likvidovány protilátkami z krve matky, což vede k jejich masivní destrukci. Vzniklý bilirubin se ukládá do mozkových tkání novorozence a může způsobit jejich trvalé poškození.
  - rozpad červených krvinek u novorozence je fyziologický jev. Avšak enormní rozpad může být způsoben rizikovými faktory nízká porodní hmotnost, infekce, nedostatek kyslíku (hypoxie) během porodu a zmíněný nesoulad krevních skupin matky a dítěte.
  - v případě, že by hladina bilirubinu dosahovala vysokých hodnot, může bilirubin přestoupit přes hematoencephalickou bariéru, kde poškozuje mozek.
- **navržený postup:**
    - sledování rozvoje novorozenecké žloutenky je součástí každodenního vyšetření dítěte při ranní vizitě na novorozeneckém oddělení či oddělení šestinedělí.
    - při novorozenecké žloutence se využívá vyšetření hladiny bilirubinu přes kůži přístrojem bilirubinometrem. Výhodou této metody je snadné sledování vývoje žloutenky. U závažných případů se pak provádí krevní odběr.
    - novorozenecká žloutenka obvykle nevyžaduje žádnou konkrétní léčbu
    - k cílené léčbě žloutenky se přistupuje v případech, kdy hodnoty bilirubinu v organismu dosáhnou určité nebezpečné hodnoty. Novorozenci je pak nejčastěji indikována fototerapie – léčba modrým světlem.
  - **rizika výkonu:** Při fototerapii je možné riziko přehřátí, poškození zraku, apnoická pauza. Vzhledem k těmto skutečnostem je dítě pravidelně monitorováno, oči má kryté speciálním materiálem.
  - **alternativy tohoto výkonu:**
    - v případě, že fototerapie nezabírá a hladina bilirubinu je nadále alarmující, přistupuje se k tzv. výměnné krevní transfuzi

Zvláštní pozornost věnujeme novorozencům matek s pozitivní kultivací na Streptokoka skupiny B, novorozencům s nízkou nebo vysokou porodní hmotností a hraniční zralostí.

U novorozence se dále standardně provádí tato doporučená vyšetření k odhalení metabolických a jiných vývojových vad:

- **po uplynutí 48 hodin** (a to v rozmezí mezi 48-72 hodinami života dítěte) po narození **je doporučeno provést screeningová vyšetření** (odběrem krve z paty dítěte) **na výskyt závažných vrozených nemocí u dítěte**. Screeningovým vyšetřením se zjišťují: hypothyreóza (nedostatečná funkce štítné žlázy) fenylketonurie (metabolické onemocnění vedoucí k opoždění vývoje dítěte), kongenitální adrenální dysplazie (onemocnění nadledvin, které může vést k metabolickému rozvratu organismu s následným možným úmrtím), některé další metabolické nemoci a cystická fibroza (závažné onemocnění plic a slinivky břišní).

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

- **průběh vyšetření:** dítěti se odebere z nahřáté paty krev na screeningovou kartičku, která se následně zasílá do laboratoře, kde je vyhodnocena a výsledky jsou sděleny rodičům.
- **rizika výkonu:** modřina v místě vpichu, krvácení
- **alternativy výkonu:** neexistuje jiná možnost, jak odhalit tato onemocnění
- **screening zákalu rohovky, poruchy sluchu, vyšetření kyčlí**
  - vyšetření je možné provádět za přítomnosti rodičů, lékař rodičům vysvětlí důvod, průběh, výhody a rizika navržených zdravotních výkonů
  - alternativy těchto výkonů nejsou
- bilirubin je měřen neinvazivní metodou
- v případě možného kontaktu matky s tuberkulózou, navrhně lékař vhodnost očkování proti tuberkulóze u dítěte

Pupeční pahýl se nechá přirozeně odpadnout. Lékař nebo dětská sestra vysvětlí péči o pupeční pahýl.

Dle metodického pokynu Ministerstva zdravotnictví ČR „Postup poskytovatelů zdravotních služeb při propouštění novorozenců do vlastního sociálního prostředí“ standardně propouštíme domů po uplynutí 72 hodin při uspokojivé hladině bilirubinu, neklesající váhové křivce a dostatečné laktaci. Umělou výživu formulemi podáváme na návrh lékaře a po schválení matkou.

V případě přání rodičů ukončit hospitalizaci před uplynutím doporučených 72 hodin po porodu podepisují rodiče záznam o odmítnutí hospitalizace novorozence a poskytnutí zdravotních služeb. Před podpisem tohoto negativního reversu jsou rodiče informováni o rizicích předčasného propuštění a vhodnosti zajištění vyšetření novorozence, která se standardně provádějí při hospitalizaci. Rodiče berou na vědomí, že je nezbytné zajistit další péči o zdraví dítěte.

PŘED PODPISEM INFORMOVANÉHO SOUHLASU SE PROSÍM ZEPTEJTE NA VŠECHNO, CO SE VÁM ZDÁ DŮLEŽITÉ!

Přejeme Vám co nejpříjemnější a ničím nekomplikovaný pobyt v našem zdravotnickém zařízení.

Poučení poskytl a případné doplňující informace zodpověděl:

(Razítko a podpis lékaře)

Já, jako zákonný zástupce novorozeného dítěte, prohlašuji, že mi byl náležitě objasněn důvod navržených zdravotních výkonů, způsob jejich provedení, a byl/a jsem obeznámen/a s možnými riziky a komplikacemi navržených zdravotních výkonů a jejich alternativ. Byl/a jsem také poučen/a o svém právu klást otázky a svobodně se rozhodnout, zda se zdravotní

Masarykova nemocnice Rakovník s.r.o.

člen skupiny PRIVAMED

Kotíkovská 927/19, 323 00 Plzeň místo provozování Dukelských hrdinů 200/II, 269 01 Rakovník

---

službou či zdravotním výkonem navrženým mému dítěti souhlasím či nikoli. Prohlašuji, že podaným informacím rozumím, nemám žádné další otázky, ani nejasnosti, a vyslovuji svobodný informovaný souhlas s uvedenými zdravotními službami a výkony.

Jméno rodičky/matky: ..... Rodné č: .....

V Rakovníku dne.....

.....

podpis matky¹

.....

podpis otce²

---

¹ Postačí podpis jednoho zákonného zástupce

² Postačí podpis jednoho zákonného zástupce